

Міністерство освіти і науки України
Інститут географії НАН України
Херсонський державний університет
Поліський національний університет
Український гідрометеорологічний інститут ДСНС і НАН України
Мезинський національний природний парк
Ніжинська міська рада
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра географії, туризму та спорту
Навчально-наукова лабораторія прикладних регіональних досліджень

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)

Ніжин-2022

Міністерство освіти і науки України
Інститут географії НАН України
Херсонський державний університет
Поліський національний університет
Український гідрометеорологічний інститут ДСНС та НАН України
Мезинський національний природний парк
Ніжинська міська рада
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра географії, туризму та спорту
Навчально-наукова лабораторія прикладних регіональних досліджень

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

**II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)**

Ніжин
2022

УДК 911.2;911.3;551.583(477.41/42)
У45

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 9 від 27.01.2022 р.

Редакційна колегія:

Барановський М.О., д.г.н., проф. (голова редакційної колегії); **Остапчук В.В.**, к.г.н., доц.; **Афоніна О.О.**, к.г.н., доц.; **Філоненко Ю.М.**, к.г.н., доц.; **Шовкун Т.М.**, к.г.н., доц.; **Барановська О.В.**, к.г.н., доц.; **Філоненко І.М.**, к.г.н., доц.; **Мирон І.В.**, ст. викл.; **Бездухов О.А.**, ст. викл.

Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку:
У45 матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Ніжин, 10-11 лютого 2022 року). Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2022.
223 с.

ISBN 978-617-527-260-2

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку». Видання адресоване науковцям, викладачам, учителям, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку території Українського Полісся.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст доповідей, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

УДК 911.2;911.3;551.583(477.41/42)

ISBN 978-617-527-260-2

© НДУ ім. М. Гоголя, 2022

Зміст

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	9
1. ¹Bren A., ¹Khomiak I., ²Khomiak O.....	10
MODERN TENDENCIES OF CHANGES OF METHODOLOGICAL APPROACHES TO STUDYING OF THE RESTORATION NATURAL VEGETATION IN POST-MINING AREAS.....	10
2. Багмет О.Б.	13
АНТРОПОГЕННА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛІТОГЕННОЇ ОСНОВИ ЛАНДШАФТІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	13
3. Лаврик О.Д., Весельська Е.В., Хом'як І.В.....	16
ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛАНДШАФТНОГО БІОРИЗНОМАНІТТЯ СЛОВЕЧАНСЬКО-ОВРУЦЬКОГО КРЯЖУ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ.....	16
4. Зубкович І. В.....	19
ПОПЕРЕДНІЙ СПИСОК ІХТІОФАУНИ ОЗЕРА НОБЕЛЬ (НОБЕЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК).....	19
5. Лоханько І.С, Філоненко Ю.М.	23
ОСОБЛИВОСТІ ГЕОТЕКТОНІЧНОЇ БУДОВИ ТА РЕЛЬЄФУ ТЕРИТОРІЇ БАСЕЙНУ РІЧКИ ОСТЕР.....	23
6. Макарчук Н.О. Хом'як І.В.....	28
ВІДНОВЛЮВАНА ПРИРОДНА РОСЛИННІСТЬ ДОЛИНИ РІЧКИ ЖЕРЕВ.....	28
7. Медвідь Т.Г.....	31
ОСОБЛИВОСТІ ПРИРОДНИХ УМОВ У ДОЛИНІ РІЧКИ ДЕСНА В МЕЖАХ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	31
8. Мирон І. В., Шовкун Т. М.	34
ЕКОЛОГІЧНА РІВНОВАГА ЛАНДШАФТІВ НІЖИНСЬКОГО РАЙОНУ.....	34
9. Небрат А.В.	38
ҐРУНТИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇХНІЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН.....	38
10. Садовець В.С., Андрійчук Т.В., Власенко Р.П., Костюк В.С.	41
ОЦІНКА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	41

11. Райська А.Ю, Філоненко Ю.М.	44
ВІВЧЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ЕРОЗІЇ ТИМЧАСОВИХ ВОДОТОКІВ У 6-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	44
12. ¹Хільчевський В.К., ²Забокрицька М.Р.	48
ШАЦЬКІ ОЗЕРА – МОРФОМЕТРІЯ ТА РЕКРЕАЦІЙНЕ ЗНАЧЕННЯ	48
13. Хільчевський В.К., Пацуй О.Ю.	52
РІЧКА ІНГУЛЕЦЬ – ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ВОДИ СКЛАДНОЇ ВОДОГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ	52
14. Черняєва О.П., Золенко І.С., Лещенко Д.Є., Хом'як І.В.,	56
ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНОЇ РОСЛИННОСТІ НА ПОРУШЕНИХ ЕКОТОПАХ – ОСНОВА ДЛЯ ТЕРАТРАНСФОРМАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ	56
15. Ярмолюк Д. Л., Карпюк З.К. Чижевська Л.Т., Антипюк О.В, Качаровський Р.Є.	60
РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ БАСЕЙНУ Р. БОБРІВКА.....	60
ЕКОЛОГІЧНІ ТА МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	64
16. Барановська О. В.	65
ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ ПОЛІСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ.....	65
17. Бездухов О. А. Перевера В. В.	70
ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ СТУПЕНЯ РОЗВИНЕНOSTІ ПРИРОДНО- ЗАПОВІДНОЇ СИСТЕМИ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	70
18. Клименко А.В.	73
ПРИЧИНИ ПОГІРШЕННЯ СТАНУ ВІКОВИХ ДЕРЕВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕННЯХ МІСТА КИЄВА.....	73
19. Тимошенко О. В.	76
ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ ТА ЙОГО ЧИННИКИ.....	77
20. Тонконоженко Л.Ю.	81
АНАЛІЗ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН ВІД СТАЦІОНАРНИХ ДЖЕРЕЛ В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	81

21. Шовкун Т. М., Мирон І. В.	85
ЗЛОЯКІСНІ НОВОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ: ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ	85
ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА ПРИРОДУ, ЕКОНОМІКУ ТА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІССІ.....	90
22. Адамашвілі В.М.	91
ГЕОГРАФІЯ ПОЖЕЖ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ	91
23. ¹ Бех Х.О., ¹ Бовсунівська Т.М., ² Хом'як І.В.	95
ВІДНОВЛЕННЯ ТРАВ'ЯНОГО ПОКРИВУ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПІСЛЯ ДІЇ ПІРОГЕННОГО ФАКТОРА	95
24. Виниченко К. Р.	98
ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГІЇ СОНЦЯ В СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ	98
25. ¹ Тимофєєв В.Є., ¹ Клок С.В., ² Корнус А.О., к. ² Корнус О.Г., ² Данильченко О.С.	102
УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ ЯК ІНДИКАТОР СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	102
26. Нетробчук І. М., Лівик М. Р.	106
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР У ВОЛИНСЬКОМУ ПОЛІССІ	106
27. Орещенко А. В.	110
ПРОЄКТ «СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ»: ЯК ЦЕ ЗРОБЛЕНО? — ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОМПЕТЕНЦІЇ.....	110
28. Остапчук В. В.	115
ЕКСТРЕМАЛЬНІСТЬ РЕЖИМУ ЗВОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	115
29. Сененко М.І.	119
ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ВПЛИВ НА НЬОГО ЗМІН КЛІМАТУ.....	119
30. Федонюк В.В., Федонюк М.А.	123
АНАЛІЗ КЛІМАТИЧНИХ ЧИННИКІВ ЗМІНИ РІВНЯ ВОДИ У ОЗЕРІ СВІТЯЗЬ В ОСТАННІ ДЕСЯТИРІЧЧЯ.....	123
31. Федонюк В.В., Федонюк М.А., Іванців В.В., Михайлюк В.А.	129
ДОСЛІДЖЕННЯ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН У ЧЕРЕМСЬКОМУ ПРИРОДНОМУ ЗАПОВІДНИКУ	129

32. Холоденко В.С., Новікова І.В.....	131
РОЗРАХУНОК ПАРАМЕТРИЧНИХ І НЕПАРАМЕТРИЧНИХ СТАТИЧНИХ КРИТЕРІЇВ ДЛЯ ОЦІНКИ ЗМІН МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ НА МЕТЕОСТАНЦІЇ РІВНЕ	131
33. ¹ Юрковська О.М. ¹ Бовсунівська Т.М., ² Хом'як І.В.	136
ЦИТОСТАТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ КОРЕНЯ БОРЩІВНИКА СОСНОВСЬКОГО	136

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНСЬКОГО
ПОЛІССЯ.....139**

34. Андрушко А.В.	140
ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ.....	140
35. Барановський М.О.	142
ВНУТРІШНЬОРЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ, ТИПИ РАЙОНІВ	142
36. Бондарчук Т.О.	147
РИНОК ПРАЦІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ.....	147
37. Глушко Д.О.	150
ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА В РЕГІОНАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	150
38. Духніцький Ю. О.....	154
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ СТАРОПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНІВ	154
39. Кантур А. А. Афоніна О.О.....	158
ОСОБЛИВОСТІ КОН'ЮНКТУРИ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	158
40. Мусієнко В.В.....	162
ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ В РЕГІОНІ: СУТНІСТЬ, ЧИННИКИ, НАСЛІДКИ	162
41. Прокоф'єв Р.О.....	164
ПОТАМОНІМИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	164
42. Сидорець М.В.....	166
ЧИННИКИ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	166

43. Федорець Р.Д.	169
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СЕРЕДНІХ МІСТ ЗА МЕТОДОМ ПАРЕТТО (НА ПРИКЛАДІ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ).....	
	169
ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІССІ	173
44. Барабаш Ю.	174
ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	
	174
45. ¹ Бенедюк В. В., ¹ Єрко І. В., ¹ Антипюк О. В., ¹ Качаровський Р. Є. ² Мельник Н. В.	177
ОСЕРЕДКИ НАРОДНИХ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ ЯК ОБ'ЄКТИ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ КАМІНЬ- КАШИРСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	
	177
46. ¹ Єрко І. В., ¹ Антипюк О.В. ¹ Качаровський Р.Є. ² Мельник Н.В.	181
РЕКРЕАЦІЙНА АТРАКТИВНІСТЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ГОЛОБСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
	181
47. Кичко Я. В.	185
ОБ'ЄКТИ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ НІЖИНЩИНИ.....	
	185
48. Коротун С.І., Яковишина М.С., Вітрук Н. О.	190
БУРШТИНОВІ КОПАЛЬНІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ОБ'ЄКТ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	
	190
49. Моргун О. Ю.....	194
НАЙБІЛЬШ ВІДОМІ ТУРИСТИЧНІ ОБ'ЄКТИ МІСТА БАТУРИН	
	194
50. Новосад О.В.; Єрко І. В., Качаровський Р.Є.	196
ТРАНСПОРТНА МЕРЕЖА НОВОВОЛИНСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ.....	
	196
51. Остапчук С.М., Прокопчук А.В.	200
ПРОЕКТУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ СТЕЖОК НАДСЛУЧАНСЬКОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ ЗА МАТЕРІАЛАМИ СУПУТНИКОВИХ ЗНІМАНЬ.....	
	200
52. Плугатор О. М., <i>науковий керівник</i> - Архипова Л.М.	203
Аналіз розвитку міжнародного туризму в Україні.....	
	203

53. Подоляко Л.П., Науменко Л.М.	206
ПРИРОДНІ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ МЕЗИНСЬКОГО НПП.....	206
54. Рябущиць В. Б.	210
SWOT-АНАЛІЗ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	210
55. Ткаченко Т.І., Велієв Р.К.	212
ЗАСТОСУВАННЯ ПОШУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОСУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ	212
56. Ткаченко Т.І., Горобченко А.С.	216
КУЛІНАРНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЕЛЕМЕНТ МАРКЕТИНГУ ДЕСТИНАЦІЇ	216
57. Філоненко І.М.	219
НОВІ ТУРИСТИЧНІ ПРОЄКТИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	219

Ярмолюк Д. Л., Карпюк З.К. Чижевська Л.Т., Антипюк О.В,
Качаровський Р.Є.

РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ОБ'ЄКТІВ БАСЕЙНУ Р. БОБРІВКА

Волинський національний університет імені Лесі Українки
м.Луцьк Україна,
dianaarmoluk6@gmail.com; karpyuk.zk@ukr.net; geolora@ukr.net;
olia151099@ukr.net; romankacharovsky@ukr.net

Зосереджено увагу на дослідженні рекреаційного потенціалу малих річок Волинської області, зокрема р. Бобрівка. Уточнено інформацію щодо території басейну річки. Досліджено її морфометричні показники. Проаналізовано особливості об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), що приурочений до узбережних ділянок р. Бобрівка. Визначено потенційні можливості використання природоохоронних територій у рекреаційному напрямку. Запропоновано заходи оптимізації функціонування об'єктів ПЗФ.

Ключові слова: природно-заповідний фонд, рекреаційний потенціал, р. Бобрівка, р. Турія, Ковельський район, Волинська область.

Малі річки Волинської області відіграють вагомую роль у збереженні та відтворенні природних екосистем, регулюванні водного балансу території. Вони інтенсивно використовуються в різних напрямках діяльності людини та є вагомим чинником розвитку рекреації й екологічного туризму. Водночас, інформація про малі річки, зачасти, обмежується лише відомостями про їх морфометричні показники [5-7]. Все це спонукає до проведення детального дослідження басейнів малих річок з точки зору їх сучасного стану, перспектив використання та формування природно-заповідної мережі. Як результат, більш гармонійними стануть відносини системі «людина-водні системи», зросте ефективність використання малих річок.

Річка **Бобрівка** – права притока р. Турії (правої притоки р. Прип'яті басейну Дніпра) протікає територією Ковельського району Волинської області. Вона бере початок на сході від с. Волошки. Тече переважно на північний захід через с. Колодниця і на його північно-східній околиці впадає у р. Турію. Протікає поблизу населених пунктів Волошки, Білин, Колодниця. Довжина річки сягає 15,11 км, площа водозбору – 109,7 км², похил річки – 0,53 м/км. Притокою річки є р. Широка (довжина 10,0 км, площа водозбору – 56,1 км²) [3; 5–7].

У межах басейну р. Бобрівка знаходяться чотири об'єкти ПЗФ місцевого значення, зокрема – два ландшафтні заказники, а саме «Волошки» і «Прирічний», орнітологічний заказник «Радошин» та ботанічна пам'ятка природи «Дуби звичайні–велетні», загальною площею 3531,02 га. (табл.1) Усі природоохоронні об'єкти утворені за часів незалежності України, у 90-х і 2000-х рр. [1-2; 4; 6–7] та функціонують згідно норм ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» [6].

Таблиця 1

Об'єкти ПЗФ басейну р. Бобрівка [1-2; 4; 7]

Назва об'єкта	Місце знаходження	Загальна площа, га	Нормативний документ, орган, що утворив та дата утворення
<i>Ландшафтні заказники</i>			
«Волошки»	ДП «Ковельське ЛГ» Ковельське лісництво	1255,0	Рішення Волинської обласної ради від 20.12.1993 р., № 16/6
«Прирічний»	ДП «Ковельське ЛГ» Білинське лісництво	676,0	Рішення Волинської обласної ради від 17.03.1994 р., № 17/19 (реорг. 30.05.2000р., № 12/3).
<i>Орнітологічний заказник</i>			
«Радошин»	СЛАП «Тур», Стеблівське лісництво	1600,0	Розпорядження голови Волинської обласної ради народних депутатів від 03.03.1993 р., № 18-р.
<i>Ботанічна пам'ятка природи</i>			
«Дуби звичайні – велетні»	с. Волошки	0,02	Рішення Волинської обласної ради від 30.05.2000 р., № 12/3

З табл. 1 видно, що переважаючими природоохоронними територіями є ландшафтні заказники, вони складають 54,7 % земель ПЗФ басейну. Щільність об'єктів ПЗФ у басейні р. Бобрівка – 0,037 об'єкта/100 км². Більшість природоохоронних об'єктів перевищує 50,0 га, що свідчить про високі якісні характеристики досліджуваної території.

Ландшафтний заказник «Волошки» є місцем для охорони мішаних лісових насаджень віком понад 140 років, де переважають дуб

черешчатий *Quercus robur* ясен *Fraxinus excelsior*, на вологих ділянках росте вільха чорна *Alnus glutinosa*. У підліску домінують бруслина бородавчата *Euonymus verrucosus*, ліщина звичайна *Corylus avellana*, жостер ламкий *Frangula alnus*, у трав'яному покриві – кропива дводомна *Urtica dioica*, ягиця звичайна *Aegopodium podagraria*, гравілат річковий *Geum rivale*, на галявинах – м'ята польова *Mentha arvensis*, ромашка лікарська *Matricaria recutita*, чемериця Лобелієва *Veratrum lobelianum*. У лісі багато птахів, особливо горобцеподібних. Серед ссавців трапляються сарна європейська *Capreolus capreolus*, дика свиня *Sus scrofa*, лисиця звичайна *Vulpes vulpes*.

«Прирiчний» – ландшафтний заказник, створений з метою збереження соснових насаджень (вік до 50 років) уздовж правої надзаплавної тераси р. Турії. У трав'яному покриві ростуть лікарські рослини, зокрема мох ісландський *Cetraria islandica*, плаун булавоподібний *Lycopodium clavatum*, трапляється рідкісний вид, занесений у ЧКУ – конвалія травнева *Convallaria majalis*. Ліси–середовище існування хутрових звірів, совоподібних, дятлоподібних, горобцеподібних птахів [1-2; 4; 6–7].

В орнітологічному заказнику «Радошин» під охороною перебуває лісовий масив з вільхово-осиковими насадженнями (вік 60 років) природного походження четвертого бонітету, сосновими молодняки (вік до 45 років) та невеликими природними водоймами й заболоченими ділянками серед лісу. Підлісок сформований ліщиною звичайною *Corylus avellana*, крушиною ламкою *Frangula alnus*. У лісах співіснують численні види птахів: дрозди співочі *Turdus philomelos* і чорні *T. merula*, берестянки звичайні *Hippolais icterina*, дятли чорні *Dryocopus martius*, дрозди-чикотні *Turdus pilaris*, вівчарики весняні *Phylloscopus trochilus*, вивільги звичайні *Oriolus oriolus*, зеленяки звичайні *Carduelis chloris*, зяблики звичайні *Fringilla coelebs*, мухоловки строкаті *Ficedula hypoleuca*. Трапляються рідкісні види, занесені до ЧКУ та додатків Вашингтонської, Боннської, Бернської конвенцій: дятел зелений *Picus viridis*, лунь польовий *Circus cyaneus*, підорлик малий *Aquila pomarina*, сиворакша *Coracias garrulus*, шуліка чорний *Milvus migrants*[1-2; 4; 6–7].

Ботанічна пам'ятка природи «Дуби звичайні–велетні» утворена для збереження двох дерев дуба черешчатого *Quercus robur* (вік 525 і 625 років) із діаметрами стовбурів відповідно 1,2 м і 2,0 м, заввишки 25,0 м і 27,0 м, що ростуть на південній межі с. Волошки[1-2; 4; 6–7].

Для басейну р. Бобрів кахарактерні багатофункціональні об'єкти ПЗФ, що сприяють збереженню та відтворенню природних комплексів, повноцінному розвитку рекреації, екологічного та пізнавального туризму з урахуванням специфіки та масштабів природоохоронних територій [1-2; 5–8]. Сучасний стан функціонування наявних в межах

басейну р. Бобрівка природно-заповідних об'єктів потребує удосконалення. З цією метою слід розробити й впровадити низку заходів: 1) уточнити межі об'єктів ПЗФ; 2) оптимізувати управління об'єктами ПЗФ шляхом залучення екологічних служб, природоохоронної громадськості, волонтерів; 3) розширити межі наявних об'єктів ПЗФ; 4) підвищити статус наявних об'єктів ПЗФ до загальнодержавного; 5) розглянути питання створення нових об'єктів ПЗФ вздовж р. Бобрівка; 6) внести наявні об'єкти ПЗФ до туристсько-рекреаційних маршрутів.

Природоохоронні об'єкти басейну р. Бобрівка мають значний рекреаційний потенціал і створюють передумови збереження та відтворення природних комплексів на цій території, сприяють розвитку туристсько-рекреаційного комплексу для задоволення потреб населення.

Список використаних джерел:

1. Карпюк З. К., Фесюк В. О. Природоохоронні мережі Волинської області: монографія. Луцьк : видавництво «Терен», 2021. 212 с.
2. Карпюк З. К., Фесюк В. О., Антипюк О. В. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог Київ, 2018. 136 с.
3. Ковельська районна державна адміністрація URL: <http://koveladm.gov.ua/> (дата звернення 02.01.2022)
4. Природно-заповідний фонд Волинської області. URL: <http://eco.voladm.gov.ua/category/all/locality=9>(дата звернення 12.01.2022)
5. Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області URL: <https://vodres.gov.ua/> (дата звернення 06.01.2022)
6. Чижевська Л. Т., Дацюк В. О., Поторась О. В. Туристсько-рекреаційні ресурси Ковельського району Волинської області. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк, 2020. № 5(409) : Серія : Географічні науки. С. 126-132.
7. Чижевська Л. Т., Лавренчук О. М., Качаровський Р. Є., Карпюк З. К., Антипюк О. В. Оцінка сучасного стану водних ресурсів Волині. Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів: Луцьк, 2019. 11-12 квітн. 2019 р. С. 98-101.

Наукове видання

УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІССЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ТРЕНДИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

Матеріали
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(10-11 лютого 2022 року)

Технічний редактор – І. П. Борис

Друкується з макету замовника.

Підписано до друку 14.02.22
Гарнітура Arial
Замовлення №

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 10,55
Ум. друк. арк. 12,96

Папір офсетний
Електронне видання

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3А
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.